

На думку Т.О. Разумової [1, с. 17] випускників ЗВО необхідно віднести в окремий сегмент ринку праці через його специфічних характеристик:

- наявність вищої освіти при недостатності або відсутності досвіду роботи, нерозвиненість навички пошуку роботи, часто неадекватна самооцінка;
- своєрідність попиту на випускників вищих навчальних закладів, рівень їх вимог до знань і особистісних характеристик;
- присутність відповідних інституцій, що регулюють даний сегмент ринку праці, контролюють працевлаштування молодих фахівців.

Таким чином, щоб стати конкурентоспроможними на ринку праці, сьогоденні студенти повинні розвивати свою здатність до працевлаштування, тобто сформувати сукупність предметно-спеціалізованих, методичних, соціальних та індивідуальних компетентностей. Наявність останніх дає можливість випускникові вищу приймати вигідні пропозиції працевлаштування та отримати повноцінну зайнятість, а також сприяють подальшому професійному навчанню та кар'єрному просуванню.

Список використаних джерел

1. Разумова Т. О. Випускники вищих учебных заведений на рынке труда : автореф. дисс. д-ра экон. наук. М., 2009. 48 с.
2. Шаров О.І. Тенденції працевлаштування випускників ВНЗ у кризовий та посткризовий період [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.tempus.org.ua/uk/national-team-here/239-tendenciji-pracevlashtuvanna-vipusknikov-vnz-u-krizovij-ta-postkrizovij-period.html>.
3. Anthes E. The Shape of Work to Come. [Електронний ресурс] / Emily Anthes. – Режим доступу : Nature, 18/10/2017 <https://zbruc.eu/node/72113>.

Тетяна Желюк

д.е.н., професор

Тернопільський національний економічний університет

Олександр Бречко

к.е.н., доцент

Тернопільський національний економічний університет

ЦИФРОВА ЕКОНОМІКА В СИСТЕМІ ПРІОРИЕТНИХ ЦІЛЕЙ ПУБЛІЧНОЇ ПОЛІТИКИ

Визначення цілей та цілереалізуючих систем публічної політики впливає із потреби гармонізації національних та наднаціональних інтересів, забезпечення гарантії економічної безпеки, збалансованого розвитку національної економіки, модернізації національної економіки під впливом четвертої промислової революції, яка свідчить про безпрецедентне зростання інновацій у всіх сферах господарювання, цифровізацію, розвиток штучного інтелекту, креативної економіки, потенціал яких з 2018 року враховується у розрахунках індексів конкурентоспроможності національних економік в глобальному просторі.

З огляду на це, національні уряди ставлять за мету стимулювати прискорений розвиток і структурну перебудову економічної системи на базі нових інформаційних технологій 4 промислової революції. Ці технології вишли за рамки промисловості і пов'язані не лише з новими бізнес-моделями господарювання, але й з розвитком міської інфраструктури (Smart City), освіти, охорони здоров'я, нано-, біо-, енергоефективних технологій, нових форм фінансових розрахунків, ринку криптовалют, блокчейну, електронного бізнесу, електронного врядування. Іманентними ознаками четвертої промислової революції є розвиток економіки знань, розвиток індустрії 4.0, яка ліквідує межі між фізичною, біологічною і цифровою сферою. Індустрія 4.0 передбачає розвиток таких технологій як «Big Data», що працюють з

великим масивом даних, використання андронних колайдерів; «Internet of Things», що передбачає поєднання цифрового і аналогового світів; «Virtual reality» – віртуальна реальність, яка додає фізичним об'єктам віртуальні властивості; 3D друк твердих об'єктів (біопрінтери).

Інституційним базисом для розвитку цифрової економіки стала Концепція розвитку цифрової економіки на 2018-2020 [1], яка стала дорожньою картою цифрової трансформації економіки України. Дана Концепція передбачає: розвиток цифрової інфраструктури – широкосмуговий Інтернет по усій території України; цифровізацію освітніх процесів та стимулювання цифрових трансформацій у системі освіти, медицині, екології, безготівкової економіки, інфраструктурі, транспорті, громадській безпеці. Досвід Швеції, Кореї, Естонії, Ірландії, та Ізраїлю свідчить, що безпосередній ефект від комплексного розвитку цифрової економіки становить 20% ВВП протягом п'яти років. Уряд України прогнозує зростання ВВП на 5% до 2021 року. Однак за даними ресурсу Speedtest.net позиції України в світі за показниками якості Інтернет-з'єднання неймовірно низькі: 114-е місце за якістю мобільного Інтернету та 45-е за якістю широкосмугового Інтернету. Це істотно погіршує конкурентні позиції України на ринку ІТ.

Не дивлячись на таку ситуацію, освітній сектор України впродовж останніх років активно впроваджує технологізацію процесу навчання: масові онлайн-курси, вебінари, онлайн-конференції та інтернет-тестування. Медична реформа передбачає створення електронних кабінетів та надання телемедичних послуг. Локальні цифрові технології торкнулися і публічної служби, оскільки передбачають створення електронних кабінетів публічними службовцями, що в перспективі має зменшити рівень бюрократизації та посадових зловживань. Триває процес створення онлайн сервіси для всіх послуг, які надає держава. В Україні вже є позитивний досвід розвитку центрів адміністративних послуг (ЦНАП) в різних областях, його треба мультиплікувати і максимально впроваджувати в усі сфери.

Нині в Україні запущено в сфері електронного врядування унікальний проект «Smart City» («Розумне місто²»), що став універсальною платформою розвитку місцевого врядування та демократії, ефективним інструментом прояву громадської активності, доступу до державних і місцевих електронних сервісів як для мешканців, так і для бізнесу, ідентифікації як проблем, так і корисних для міста чи громади проектів, інструментом візуалізації та адміністрування об'єктів для залучення інвестицій до громади, автоматизованою системою управління процесами у сфері ЖКГ(реєстрації, адміністрування та виконання електронних заявок на усунення локальних проблем міста), візуалізованою інформацією про доходи та видатки бюджету громади в доступному форматі. Дана платформа дозволяє реалізовувати різноманітні проекти в сфері безпечне місто, E-Government та E-Democracy, транспортних рішень, комунальних послуг, урбаністичних рішень, креативної економіки, міської культури Cleantech, альтернативної енергетики, екології і енергоефективності. Платформа включає інструменти розвитку єдиної цифрової карти містечка, його позиціонування на зовнішнє середовище та управління інвестиційним іміджем. Окрім того це перш за все інструмент економічного розвитку, що базується на стимулюванні соціального підприємництва, залученні краудсорсингових інструментів, генерації та впровадженні ефективних для міста рішень.

Експерт у сфері урбаністики Білл Хатчінсон запропонував класифікацію розумних міст за версіями 1.0, 2.0 і 3.0. В "розумному місті" 1.0 немає загальної стратегії, автоматизація

² "Розумне місто" (Smart City) - це ефективна інтеграція фізичних, цифрових і людських систем в штучному середовищі заради талого, благополучного і всебічного майбутнього для громадян.

Британський інститут стандартів (BSI): розумне місто – це процес, який передбачає вдосконалення різних сторін життя міста на базі інформаційних технологій.

Розумне місто – це концепція, в основі якої лежить місто, що використовує різноманітні інформаційні технології задля більш ефективного функціонування та відповідності потребам його жителів.

До 2020 року у світі буде близько 600 «розумних» міст, вважає консалтингова компанія McKinsey. Ці міста будуть генерувати до 60% світового ВВП [3].

торкнулася окремих, не пов'язаних між собою компонентів. У версії 2.0 ведеться об'єднання і взаємозв'язок раніше незалежних ініціатив та максимально великого числа різних джерел інформації. Версія 3.0 передбачає, що об'єднання всіх компонентів завершено, а вся інфраструктура буквально просякнута інтелектуальними технологіями. Одним з небагатьох мегаполісів, що піднялися на такий рівень, став Сінгапур: навесні цього року він очолив двадцятку країн "розумних міст", рейтинг яких склали спільними зусиллями дослідницька компанія Juniper Research і Intel. Оцінювалося 4 критерії: мобільність, якість охорони здоров'я, безпека життя і продуктивність. У всіх номінаціях Сінгапур став першим. Найбільш розвинутими і «розумними», на сьогодні вважаються Барселона, Амстердам, Лондон, Нью-Йорк. В Україні населені пункти знаходяться на початку шляху до "розумного місту" версії 1.0.

Інтелектуальне місто характеризують [2]:

1. Інтелектуальні системи управління дорожнім рухом, які передбачають підвищення безпеки та ефективності транспортного процесу, комфортності для водіїв і користувачів транспорту.

2. Розумний підхід до вуличного освітлення. Використання датчиків руху, які вмикають світло лише коли фіксують певні рухи чи присутність людини.

3. Залучення жителів міста до управління. У всьому світі громадяни спілкуються з керівництвом муніципалітетів за допомогою електронних звернень. В Україні цей напрям представлений електронними петиціями на сайті президента, системою держзакупівель «ProZorro» тощо.

4. Розумний будинок. Ця технологія передбачає використання системи високотехнологічних пристроїв в оселі для найбільш комфортного проживання людей.

6. Розумний громадський транспорт. Він передбачає контроль за усім, що відбувається в салоні та зовні протягом руху і здатен передавати інформацію про порушення в органи влади і є можливість використовувати геолокацію.

7. Сповіщення про надзвичайні ситуації (НС). Персональна мережа оповіщення, що відправляє звичайні SMS-повідомлення на телефони абонентів, які знаходяться в зоні НС, надзвичайно ефективно працює у багатьох країнах.

8. Кнопки екстреного реагування. Такі засоби допомагають правоохоронним органам швидше зреагувати на певні і події і прибути на місце оперативніше.

9. Використання сонячних батарей. На дахах будівель встановлюються сонячні батареї, які можуть забезпечити автономне електропостачання для окремих квартир чи будинків загалом, в залежності від їх площі.

10. Безготівкові платежі. Повсякчасне використання мобільних платежів.

Для того, щоб конкурентно позиціонуватися в світовій економіці Україна зобов'язана проводити масштабну цифровізацію всіх секторів національної економіки, базових сфер життєдіяльності, передусім освіти й медицини, максимально інвестуючи в розвиток цифрових інфраструктур, інновації та сучасні технології. Європейський союз оцифровує свою економіку, передбачаючи збільшення глобального впливу новітніх технологій та зростання прибутків від електронної комерції, обміну даних та послуг. Реалії глобального світу диктують саме такі умови модернізації економік та створення чітких правил нової інноваційної епохи. Згідно з дослідженнями McKinseyGlobalInstitute, протягом минулого десятиліття транскордонні потоки даних зросли в 45 разів, а до 2020 року вони зростуть ще в 9 разів [4]. Враховуючи виклик на швидкі зміни, ЄС приступив до створення нового спільного ринку – цифрового, який повинен зміцнити діючі економічні свободи і засади на теренах усієї спільноти та розвивати цифрові технології - використовувати усі їх переваги, мінімізувати ризики, швидко відповідати на виклики, в тому числі й у сфері національної безпеки. У торговельній політиці ЄС також відчутно посилює роль цифрових технологій, що обов'язково треба враховувати Україні, інакше вибудовувати спільний простір з Євросоюзом, у тому числі й щодо Зони вільної торгівлі, буде надто складно.

Список використаних джерел

1. Концепція розвитку цифрової економіки на 2018-2020. Постанова Кабінет Міністрів України від 7 січня 2018 року.
2. The Future News : thefuture.news/smart-city.
3. Костюк Д. Як народжуються «розумні» міста у світі та Україні. Слідами Smart Building Forum: <https://techtoday.in.ua/news/yak-narodzhuysya-rozumni-mista-v-sviti-ta-ukrayini-slidami-smart-building-forum-92776.html/>
4. Стратегія Єдиного цифрового ринку - Digital Single Market Strategy. <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/2364078-misia-ocifruvati-ekonomiku-strategia-edinogo-cifrovogo-rinku.html>

Максим Житар

к.е.н., доцент кафедри фінансів та економіки,
заступник директора
навчально-наукового інституту фінансів, банківської справи
Національний університет
державної фіскальної служби України, м. Ірпінь

Ольга Сосновська

к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів та економіки
Київський університет імені Бориса Грінченка

НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЗБАЛАНСОВАНOSTI ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

Узагальнення основних напрямків фінансової діяльності та механізмів її забезпечення дозволяють виділити напрями підвищення збалансованості фінансової діяльності підприємства в умовах цифровізації. У період циклічного розвитку національної економіки і фінансового ринку, важливим є вплив сукупності внутрішніх і зовнішніх факторів діяльності підприємства і узгодження в часі його елементів. Так, в період кризи зростає вага впливу зовнішніх факторів, в період стійкого розвитку – вага внутрішніх. У той же час, в період кризи внутрішні мають позитивний вплив, зовнішні, як правило, негативний. В таких умовах можна спостерігати зменшення наявних методів і важелів управління фінансовими відносинами в зв'язку з тим, що більшість з них стають або недоступними (довгостроковий кредит, емісія цінних паперів, лізинг тощо), або неефективними (наприклад, планування, прогнозування в умовах високої інфляції). Також в цей період можна спостерігати трансформацію структури фінансових відносин, що не може не вплинути на структуру механізму збалансування фінансової діяльності підприємств. Так, в результаті зовнішніх обмежень відносини з фінансовим ринком скорочуються і стають більш вимогливими, при цьому відносини з державою розширюються, в першу чергу, за рахунок того, що останнім для виконання своїх функцій, завдань повинні взяти на себе деякі функції фінансового ринку. Важливим в таких умовах є ефективне нормативне, законодавче, інформаційне забезпечення фінансового механізму як з боку самих суб'єктів господарювання, так і держави.

Дослідження фінансової діяльності підприємства в умовах цифровізації дозволило виявити дві концепції щодо розробки, реалізації фінансових рішень: американську і французьку. На основі цих підходів в західній економічній науці сформувалися дві моделі організації фінансової діяльності підприємства: англосаксонська та європейська. Англосаксонська характеризується тим, що капітал підприємств в основному зосереджений в руках персоналу (найманих робітників-акціонерів) безпосередньо або через пенсійні фонди. У європейській моделі персонал компанії вкладає свої заощадження через банківські депозити, ощадні рахунки, страхування життя, облігації. Компанія забезпечує фінансування через фінансових посередників (банки, страхові компанії), які накопичують заощадження